

Сергій КИРИЛЕНКО

кандидат економічних наук, Західноукраїнський національний університет,
Тернопіль, Україна, serhiy.kyrylenko@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7804-0403

Володимир ВОВК

кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця, Харків, Україна, Volodymyr.vovk@hneu.net
ORCID ID: 0000-0002-1140-3273

ІМПЕРАТИВИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ ПОСЛУГ

Вступ. У сучасному світі цифрові технології перетворюються на основний рушій змін, визначають розвиток ринків послуг. Цифровізація не лише оптимізує традиційні бізнес-процеси, а й відкриває нові можливості для розвитку підприємств і створення інноваційних продуктів та послуг. Ці процеси впливають на кожен аспект функціонування ринку послуг, змінюючи взаємодію між постачальниками послуг, споживачами та державними органами. Оскільки ринок послуг займає значну частку економіки багатьох країн, впровадження цифрових технологій стає стратегічно важливим елементом конкурентоспроможності підприємств.

Мета – визначити основні імперативи цифрової трансформації ринку послуг, що дають змогу підприємствам адаптуватися до змінюваного середовища та зберегти свою конкурентоспроможність на ринку.

Результати. Обґрунтовано сутність поняття “трансформація ринку послуг”. Визначено імперативи трансформації ринку послуг та охарактеризовано їх вплив на розвиток цього ринку. Проаналізовано ключові тенденції та технології, що визначають вектори розвитку ринку послуг в умовах цифровізації, а також визначено основні фактори, що сприяють успішній цифровій трансформації.

Висновки. Цифрова трансформація ринку послуг охоплює різноманітні напрями, серед яких – автоматизація бізнес-процесів, впровадження цифрових платформ, розвиток онлайн-сервісів та інтеграція новітніх технологій, таких як штучний інтелект, великі дані, блокчейн та інтернет речей. Всі ці інструменти дають змогу компаніям надавати більш ефективні та персоналізовані послуги, покращуючи якість обслуговування споживачів, знижуючи витрати. Отже, імперативи цифрової трансформації ринку послуг вимагають від компаній не лише технологічної модернізації, а й стратегічної переструктуризації бізнес-процесів, культурних змін в організаціях, а також адаптації до нових вимог споживачів. Водночас вони створюють нові можливості для розвитку,

які відкривають перспективи для більш ефективного, сталого та інноваційного функціонування бізнесу в умовах цифрової економіки. У результаті підприємства, які успішно реалізують ці імперативи, можуть не лише підвищити свою конкурентоспроможність, а й стати лідерами у своїй галузі.

Ключові слова: цифрові інструменти, цифрова економіка, цифрова трансформація, імперативи, цифрові технології, інклюзія, інклюзивна економіка, ринок послуг.

Табл.: 3, рис.: 1, бібл.: 20.

Serhiy KYRYLENKO

Ph. D. (Economics), West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,

serhiy.kyrylenko@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-7804-0403

Volodymyr VOVK

Ph. D. (Economics), Assoc. Prof., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics,

Kharkiv, Ukraine, Volodymyr.vovk@hneu.net

ORCID ID: 0000-0002-1140-3273

IMPERATIVES OF DIGITAL TRANSFORMATION OF THE SERVICES MARKET

Introduction. *The In the modern world, digital technologies are becoming the main driver of changes that determine the development of service markets. Digitalization not only optimizes traditional business processes, but also opens up new opportunities for the development of enterprises and the creation of innovative products and services. These processes affect every aspect of the functioning of the service market, changing the interaction between service providers, consumers and government agencies. Since the service market occupies a significant share of the economy of many countries, the implementation of digital technologies is becoming a strategically important element of the competitiveness of enterprises.*

The purpose of the article is to identify the main imperatives of the digital transformation of the service market, which allow enterprises to adapt to the changing environment and maintain their competitiveness in the market.

Results. As a result of the study, the essence of the concept of “service market transformation” was determined. The imperatives of the transformation of the service market were identified and their impact on the development of this market was characterized. Key trends and technologies that determine the direction of development of the service market in the conditions of digitalization were analyzed, and the main factors contributing to successful digital transformation were also identified.

Conclusions. The digital transformation of the services market encompasses a variety of areas, including business process automation, the implementation of digital platforms, the development of online services, and the integration of emerging technologies such as artificial intelligence, big data, blockchain, and the Internet of Things. All of these tools allow companies to provide more efficient and personalized services, improving the quality of customer service and reducing costs. Therefore, the imperatives of the digital transformation of the services market require companies not only to technologically modernize, but also to strategically restructure business processes, cultural changes in the organizations themselves, and adapt to new consumer demands. At the same time, they create new opportunities for development that open

up prospects for more efficient, sustainable, and innovative business operations in the digital economy. As a result, enterprises that successfully implement these imperatives can not only increase their competitiveness, but also become leaders in their industry.

Keywords: digital tools, digital economy, digital transformation, imperatives, digital technologies, inclusion, inclusive economy, services market.

JEL Classification: M31, L86, O33, D21, O32.

Постановка проблеми. У сучасному трансформаційному світі цифровізація стала визначальним фактором, який перетворює традиційні бізнес-моделі та надає нові можливості для розвитку. Цифрова трансформація ринку послуг є важливим етапом у розвитку економіки, що створює нові стратегії і підходи до організації бізнес-процесів, взаємодії з клієнтами та оптимізації внутрішніх операцій. У таких новітніх умовах впровадження інноваційних технологій змінює ландшафт ринку послуг, даючи змогу компаніям не лише покращувати свою ефективність, а й досягати високих рівнів персоналізації та інноваційності в обслуговуванні клієнтів.

Цифрові технології, такі як штучний інтелект, великі дані, інтернет речей, блокчейн, мобільні платформи та хмарні обчислення, радикально змінюють підходи до надання послуг. Такі інновації допомагають підприємствам автоматизувати рутинні процеси, знижувати операційні витрати та швидко реагувати на потреби споживачів. Водночас зростає потреба у цифрових платформах, що забезпечують інтеграцію різноманітних послуг, доступних через інтернет, що підвищує зручність для кінцевих споживачів.

Основними імперативами цифрової трансформації ринку послуг є адаптація бізнесів до технологічних змін, забезпечення високої якості обслуговування, персоналізація послуг та інтеграція новітніх інструментів для збору та аналізу даних. Зауважимо, що такі імперативи зумовлені

швидким розвитком цифрових технологій, що відкривають нові можливості для бізнесів та споживачів. Для підприємств важливим є ефективне використання цих технологій для збереження конкурентоспроможності на ринку, вдосконалення взаємодії з клієнтами та створення нових бізнес-моделей.

Цифрова трансформація має суттєвий вплив на сучасну структуру ринку послуг, змінюючи не лише бізнес-процеси, а й принципи взаємодії між постачальниками послуг та споживачами. В результаті технологічних змін з'являються нові види послуг, а також зростає конкуренція на ринку через доступність нових цифрових інструментів для всіх учасників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифрова трансформація ринку послуг є надзвичайно актуальною темою в умовах сучасних глобальних змін, зокрема зростання використання інформаційних технологій, інтернет-платформ і автоматизації процесів. Однак цей процес супроводжується проблемами і викликами, які потребують ретельного дослідження та стратегічного підходу для досягнення успіху. Дослідження проблематики цифрової трансформації ринку послуг передбачає вивчення кількох ключових аспектів: швидкість технологічних змін і необхідність адаптації, проблеми цифрової інфраструктури й інвестицій, зміна організаційних моделей та бізнес-процесів, персоналізація послуг і взаємодія з клієнтами, кібербезпека та

захист даних, зміна регулювання і нормативно-правова база, конкуренція на ринку послуг. Окремі аспекти ринкових трансформацій подано в роботах [1–20].

Враховуючи окреслені проблеми та актуальність питання, дослідження імперативів цифрової трансформації ринку послуг є надзвичайно важливим для розуміння того, як підприємства можуть подолати існуючі виклики і реалізувати стратегічні можливості цифрових технологій. Зазначене вимагає комплексного підходу, який охоплює технологічні, організаційні, фінансові та правові аспекти для досягнення успіху в умовах швидких змін на ринку.

Метою статті є визначення основних імперативів цифрової трансформації ринку послуг, що дають змогу підприємствам адаптуватися до змінюваного середовища та зберегти свою конкурентоспроможність на ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформація ринку послуг є невід’ємною частиною розвитку сучасної економіки, що відбувається під впливом технологічних інновацій, зміни споживчих вподобань, глобалізації та цифровізації. В сучасних умовах, які характеризуються швидким розвитком нових технологій, ринок послуг переживає радикальні зміни, що зумовлюють необхідність адаптації підприємств і державних структур до нових реалій. Зазначений процес охоплює не лише зміни у підходах до надання послуг, а й у розумінні їхньої цінності, що надається кінцевим споживачам.

Одним із головних чинників трансформації є цифровізація, яка змінює спосіб взаємодії між постачальниками та споживачами послуг, а також трансформує самі послуги. Сучасні технології, зокрема штучний інтелект, інтернет речей, хмарні сервіси, великі дані та автоматизація, відкривають нові можливості для бізнесу, ство-

рюючи більш персоналізовані й ефективні пропозиції. Водночас цифрові інструменти змінюють модель бізнесу, допомагаючи знижувати витрати, покращувати якість обслуговування клієнтів і надавати послуги на глобальному рівні.

Трансформація ринку послуг також відбувається під впливом глобальних тенденцій, таких як зростання попиту на індивідуалізовані й адаптовані до потреб клієнта послуги, збільшення значення екологічних, соціальних та етичних аспектів у веденні бізнесу, а також посилення конкуренції через доступ до нових ринків завдяки цифровим платформам.

Процес трансформації ринку послуг є складним і багатограним, і для успішного переходу до нової економічної реальності необхідно враховувати як технологічні, так і соціально-економічні фактори. Тому важливими стають питання, пов’язані з ефективним використанням цифрових інструментів, розвитком нових бізнес-моделей, змінами в організаційних структурах, а також забезпеченням кібербезпеки та захисту даних клієнтів.

Спираючись на теоретичний базис проблематики дослідження [1–20], під трансформацією ринку послуг доцільно надалі розуміти процес глибоких змін в організації, структурі, технологіях, стратегіях і моделях надання послуг, який відбувається під впливом різноманітних факторів, таких як розвиток технологій, зміна споживчих уподобань, глобалізація, а також соціально-економічні, культурні та нормативно-правові зміни. У результаті таких процесів традиційні бізнес-моделі поступово замінюються новими, більш ефективними й орієнтованими на потреби клієнтів.

Одним із основних чинників трансформації ринку послуг є цифровізація, що зумовлює зміну способів взаємодії між постачальниками та споживачами послуг.

Впровадження нових технологій, таких як інтернет речей, штучний інтелект, автоматизація, великі дані та хмарні обчислення, дає змогу значно покращити якість послуг, знизити їх вартість та збільшити доступність (табл. 1).

Отже, трансформація ринку послуг охоплює як зміни у технологіях, так і в організаційних структурах, бізнес-моделях, підходах до обслуговування клієнтів та адаптації до нових реалій ринку. Цей процес не тільки змінює характер ринку, а й зумовлює появу нових тенденцій, таких як персоналізація послуг, впровадження нових форм взаємодії з клієнтами та здобуття конкурентних переваг через інноваційні рішення (табл. 2).

Імперативи трансформації ринку послуг визначаються необхідністю використання сучасних технологій, адаптації до змінюваних вимог споживачів, підвищенням ефективності бізнес-процесів, глобалізацією та конкуренцією, а також забезпеченням безпеки, екологічної відповідальності і доступності послуг для широкого кола користувачів. Трансформація ринку послуг є багатограним процесом, що потребує комплексного підходу і стратегічного планування для досягнення успіху в умовах постійних змін.

Цифрова трансформація є важливим імперативом, що визначає сучасний етап розвитку ринку послуг. Вона охоплює інтеграцію новітніх цифрових технологій у всі аспекти бізнес-процесів і взаємодії з клієнтами, що радикально змінює характер послуг, способи їх надання та споживання (рис. 1).

Імперативи цифрової трансформації радикально змінюють ринок послуг, підвищуючи його ефективність, доступність і персоналізацію. Цифрові технології дають змогу компаніям оптимізувати внутрішні процеси, знижувати витрати, пропонувати інноваційні послуги і створювати нові бізнес-моделі. Однак для успішної адаптації до цих змін підприємствам необхідно постійно інвестувати в новітні технології, оновлювати стратегії обслуговування та підвищувати кваліфікацію персоналу. Водночас цифрова трансформація сприяє глобалізації ринку послуг і забезпечує більшу інклюзивність, що дає змогу розширити доступ до послуг для різних соціальних груп.

У процесі аналізу ключових тенденцій та технологій, які визначають напрям розвитку ринку послуг в умовах цифровізації, можна виокремити кілька важливих аспектів (табл. 3).

Таблиця 1

Ключові виміри трансформації ринку послуг*

Виміри	Особливості трансформації ринку послуг
Інноваційні технології	Впровадження нових технологій значно змінює характер послуг
Зміна вимог споживачів	Споживачі стають більш вимогливими, шукаючи індивідуальний підхід, зручність і швидкість
Нова бізнес-модель	Ринок послуг зазнає значних змін через розвиток нових бізнес-моделей, зокрема таких, як: "платформа як послуга" (PaaS), "програмне забезпечення як послуга" (SaaS), а також "передплатні моделі" та моделі спільного споживання, коли доступ до послуг надається без необхідності придбання власності на ресурси
Глобалізація та конкуренція	Завдяки цифровим технологіям, послуги можуть надаватися у глобальному масштабі, що трансформує глобальне конкурентне середовище
Екологічні та соціальні фактори	Зростаюча увага до екологічних і соціальних аспектів ведення бізнесу також сприяє трансформації ринку послуг

* Складено на основі [1–6, 12, 14, 18].

Таблиця 2

Імперативи трансформації ринку послуг*

Імператив	Характеристика імперативу
Цифровізація та технологічні інновації	Цифрові технології стають основним рушієм трансформації ринку послуг. Впровадження нових технологій, таких як штучний інтелект, інтернет речей, великі дані, блокчейн та хмарні обчислення, забезпечує нові можливості для створення інноваційних послуг і поліпшення процесів їх надання
Персоналізація послуг	Сучасні споживачі вимагають більш індивідуального підходу та персоналізованих послуг, вони хочуть отримувати продукти та послуги, які максимально відповідають їхнім специфічним потребам. Трансформація ринку послуг вимагає впровадження технологій для збору даних про клієнтів та їх аналізу з метою створення персоналізованих пропозицій
Зростання конкуренції та глобалізація	Завдяки цифровим платформам послуги можуть надаватися не лише локально, а й на глобальному рівні. Глобалізація та розвиток міжнародних ринків збільшують конкуренцію між компаніями, що змушує їх постійно вдосконалювати свої стратегії, знижувати витрати та покращувати якість обслуговування
Інтеграція	Трансформація ринку послуг передбачає активну інтеграцію різних секторів економіки, зокрема перехід від надання ізольованих послуг до більш комплексних і міжсекторальних рішень. Наприклад, у сфері фінансових послуг це може бути інтеграція з технологіями фінансових технологій (FinTech), у сфері охорони здоров'я – поєднання медичних послуг з цифровими платформами для телемедицини, а в транспорті – інтеграція послуг з мобільними додатками та іншими цифровими рішеннями
Підвищення вимог до якості обслуговування та зручності	Сучасні споживачі дедалі більше орієнтуються на якість обслуговування і зручність, тому компанії повинні бути готові до швидкої адаптації до змінюваних вимог клієнтів. Використання цифрових технологій дає змогу створювати зручні платформи для взаємодії з клієнтами, швидко реагувати на їхні запити та забезпечувати високу якість послуг без затримок
Безпека та захист даних	Цифрові технології допомагають зберігати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних, зокрема особистої інформації споживачів. Тому одним із важливих імперативів трансформації є забезпечення кібербезпеки та захисту даних. Компанії повинні інвестувати в захист інформації, щоб уникнути витоків даних і забезпечити довіру з боку споживачів
Гнучкість і адаптивність	Може включати впровадження нових бізнес-моделей, таких як підписки, спільне споживання (sharing есопоту), платформи для надання послуг або бізнес-моделі на основі користувацьких даних
Екологічна та соціальна відповідальність	Зростаюча увага до сталого розвитку і екологічних аспектів ведення бізнесу змушує компанії впроваджувати "зелені" технології, скорочувати вуглецевий слід, використовувати енергоефективні рішення та надавати послуги, що сприяють збереженню навколишнього середовища. Інтеграція соціальних і екологічних аспектів у стратегії розвитку бізнесу стає важливою частиною трансформації ринку послуг
Інклюзивність	Технологічний прогрес надає можливість зробити послуги доступними для більш широкого кола споживачів, зокрема людей з обмеженими можливостями та тих, хто проживає у віддалених районах

* Складено авторами.

Цифрова трансформація ринку послуг є невідворотним процесом, який визначає його майбутнє. Ключові тенденції, такі як розвиток цифрових платформ, автоматизація послуг за допомогою штучного інтелекту, персоналізація через великі дані та інновації в безконтактних технологіях, кардинально змінюють підхід до надання послуг. Успішна цифровізація залежить від інвестицій у технології, рескілінг кадрів, а також від розвитку інфраструктури та створення правових і економічних умов для ефективного використання цих технологій. Технології, такі як інтернет речей, хмарні обчислення, блокчейн, а також віртуальна

реальність, відкривають нові можливості для інноваційних і конкурентоспроможних послуг, що допомагає підприємствам не лише ефективно адаптуватися до нових умов, а й стати лідерами на ринку послуг.

Висновки. Підсумовуючи усе вищезазначене, можна констатувати, що цифрова трансформація ринку послуг є складним, багатогранним процесом, який вимагає стратегічного підходу до управління підприємством. Успіх цієї трансформації залежить від здатності компаній адаптуватися до швидких технологічних змін, ефективно використовувати новітні технології та моделі бізнесу, а також забезпечувати ви-

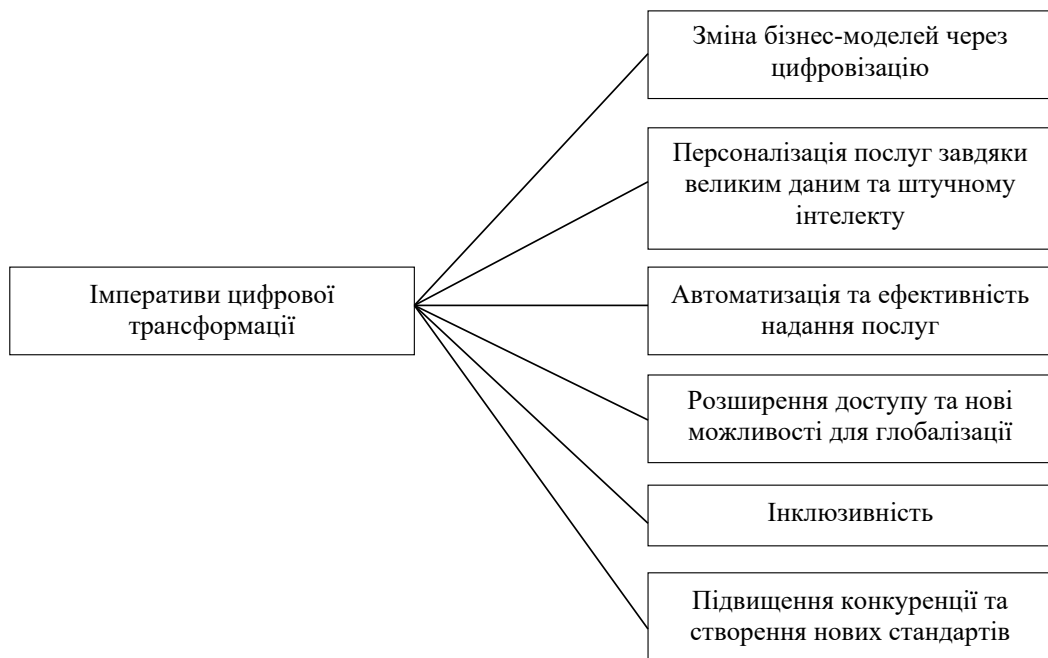

Рис. 1. Напрями впливу імперативів цифрової трансформації на ринок послуг*

* Побудовано авторами.

Таблиця 3

Технології та новітні тренди, фактори впливу на успішність цифрової трансформації ринку послуг*

Ключові тенденції розвитку ринку послуг у цифрову епоху	Основні фактори, що сприяють успішній цифровій трансформації ринку послуг	Технології, що визначають трансформацію ринку послуг
Перехід до цифрових платформ	Інвестиції в інфраструктуру	Інтернет речей
Підвищена роль даних та аналітики	Кваліфікація персоналу	Хмарні технології
Інтеграція штучного інтелекту та автоматизація	Адаптація бізнес-моделей	Блокчейн
Розвиток безконтактних технологій	Розвиток кібербезпеки та захисту даних	Віртуальна реальність
	Сприятливе регулювання та законодавча підтримка	

* Складено авторами.

сокий рівень обслуговування споживачів. Водночас важливо, щоб бізнес не лише орієнтувався на нові тренди, а й визначав та створював інноваційні рішення, які можуть стати визначальними на ринку послуг в умовах цифрової економіки.

Також варто наголосити, що впровадження новітніх технологій створює нові можливості для підвищення ефективності обслуговування клієнтів, покращення якості послуг, оптимізації внутрішніх бізнес-процесів та зниження витрат. Імперативи цифрової

трансформації, такі як автоматизація, впровадження штучного інтелекту, великі дані, блокчейн і онлайн-платформи, стають важливими факторами успіху на ринку послуг.

Підприємства, що успішно інтегрують ці технології, можуть отримати значну конкурентну перевагу, створюючи нові моделі бізнесу, що відповідають змінним вимогам споживачів. Зокрема, цифрові інструменти дають можливість бізнесу не лише оперативно реагувати на потреби клієнтів, а й пропонувати персоналізовані послуги, що набувають популярності в сучасному світі.

Проте цифрова трансформація ринку послуг також вимагає суттєвих змін у стратегічному управлінні підприємствами. Необхідно приділяти увагу питанням кібербезпеки, захисту персональних даних, постійного навчання персоналу, адаптації до нових законодавчих вимог та стандартів. Тому важливими імперативами є не тільки технологічна модернізація, а й розвиток організаційної культури, що підтримує інновації, та швидке реагування на зміну ринкових умов.

Список використаних джерел

1. Desyatnyuk O., Krysovaty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O. *Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies*. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. P. 65–69. URL : https://www.mag-nanimitas.cz/ADALTA/140142/papers/A_13.pdf.
2. Desyatnyuk O., Krysovaty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O. *The role of financial inclusion in fostering ecoentrepreneurship within the digital economy*. International Journal of Ecosystems and Ecology Science. 2025. Vol. 15. P. 77–86. <https://doi.org/10.31407/ijeec15.109>.
3. Desyatnyuk O., Krysovaty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O., Kurtsev O. *Innovative digital economy strategies for enhancing financial security in logistics optimisation*. Journal of Information Systems Engineering and Management. 2025. № 10. P. 397–407. <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i2s.328>.
4. Хаджинов І. Міжнародний маркетинг: стратегічні імперативи розвитку. Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. 2025. № 1. С. 37–47. URL : <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/376>.
5. Krysovaty A., Ptashchenko O. *The mechanism of entrepreneurial innovation system in institutions of higher education*. Economics of Development. 2023. № 22. P. 51–60. <https://doi.org/10.57111/econ/2.2023.51>.
6. Desyatnyuk O., Ptashchenko O. *Impact of digitalization on financial systems and services*. 14th International Conference on Advanced Computer Information Technologies. (2024, September, 19–21). P. 334–337. DOI: [10.1109/ACIT62333.2024.10712540](https://doi.org/10.1109/ACIT62333.2024.10712540).
7. Ptashchenko O., Khaminich S., Broshkov M., Kuznietsov E., Milcheva V., Boiko O. *Transformation of managerial innovations in conditions of digitalization of market relations*. International Journal of Recent Technology and Engineering. 2019. Vol. 8(4). P. 7888–7893.
8. Shtal T., Ptashchenko O., Rodionov S., Kurtsev O. *Implementation of modern marketing tools in entrepreneurial activity*. Economics of Development. 2023. № 22. P. 53–63. [doi: 10.57111/devt/4.2023.53](https://doi.org/10.57111/devt/4.2023.53).
9. Zaitsev Y., Krysovaty I., Gavkalova N., Sobko O., Boichyk V. *Interaction of digitization and corporate social responsibility in the context of sustainable development*. Econ. Aff. 2024. № 69(Special Issue). P. 217–227. URL : <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1w.pdf>.
10. Буяк Л., Семененко Ю. Цифрова трансформація міжнародного маркетингу. Modeling the Development of the Economic Systems. 2024. № 4. С. 177–185. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-24>.
11. Єлісєєва Л. Вплив інформатизації та цифровізації економіки на трансформацію соціального капіталу. Ефективна економіка. 2019. №11. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7429>.
12. Карчева Г., Огородня Д., Опенька В. Цифрова економіка та її вплив на розвиток на-

ціональної та міжнародної економіки. Фінансовий простір. 2017. № 3. С. 13–21.

13. Крисоватий А., Десятнюк О., Птащенко О. Digital inclusion: financial and marketing aspects. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. № 3. С. 93–102. DOI: [10.30857/2786-5398.2023.3.10](https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.3.10).

14. Птащенко О., Кириленко О., Курцев О. Вплив цифрових трансформацій на розвиток сучасного економічного простору: людський капітал, інклюзія, безпека. Бізнес Інформ. 2024. № 7. С. 180–190. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-180-190>.

15. Птащенко, О., Резнікова, Н., Іващенко, О. Міжнародні стратегічні альянси в умовах цифрових трансформацій і розвитку ринку даних. Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. 2023. № 2. С. 214–227. <https://doi.org/10.32750/2023-0218>.

16. Македон В., Ільченко Н. Кон'юнктура світового ринку ІТ-послуг в умовах економіки 4.0. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8525>.

17. Пантелєєва Н., Колодій С., Ребрик М. Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства : монографія. Київ : ДВНЗ “Університет банківської справи”, 2019. 299 с.

18. Панченко В., Резнікова Н., Птащенко О., Іващенко О. Цифрові трансформації міжнародного ринку праці в умовах платформізації зайнятості. Ефективна економіка. 2024. № 2. URL : <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3063/3099>.

19. Піжук О., Муравйов В. Економічні та соціальні наслідки цифровізації національного господарства. Економічний простір. 2020. № 163. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/163-10>.

20. Філіппов В. Управління розвитком підприємництва за імперативами сталого розвитку в інформаційно-інноваційній економіці: системно-інтегрований підхід. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG, 2020. 489 с.

References

1. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O. (2024). Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 65–69. Available at: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140142/papers/A_13.pdf.

2. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O. (2025). The role of financial inclusion in fostering ecoentrepreneurship within the digital economy. International Journal of Ecosystems and Ecology Science, 15, 77–86. <https://doi.org/10.31407/ijeess.15.109>.

3. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O., Kurtsev, O. (2025). Innovative digital economy strategies for enhancing financial security in logistics optimisation. Journal of Information Systems Engineering and Management, 10, 397–407. <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i2s.328>.

4. Khadzhyrov, I. (2025). Mizhnarodnyi marketynh: stratehichni imperatyvy rozvytku [International marketing: strategic imperatives of development]. Yevropeyskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii – European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations, 1, 37–47. Available at: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/376>.

5. Krysovatty, A., Ptashchenko, O. (2023). The mechanism of entrepreneurial innovation system in institutions of higher education. Economics of Development, 22, 51–60. <https://doi.org/10.57111/econ/2.2023.51>.

6. Desyatnyuk, O., Ptashchenko, O. (2024). Impact of digitalization on financial systems and services. 14th International Conference on Advanced Computer Information Technologies. (2024, September, 19–21), 334–337. DOI: [10.1109/ACIT62333.2024.10712540](https://doi.org/10.1109/ACIT62333.2024.10712540).

7. Ptashchenko, O., Khaminich, S., Broshkov, M., Kuznietsov, E., Milcheva, V., Boiko, O. (2019). Transformation of managerial innovations in conditions of digitalization of market relations.

International Journal of Recent Technology and Engineering, 8(4), 7888–7893.

8. Shtal, T., Ptashchenko, O., Rodionov, S., Kurtsev, O. (2023). Implementation of modern marketing tools in entrepreneurial activity. *Economics of Development*. 22, 53–63. DOI: [10.57111/devt/4.2023.53](https://doi.org/10.57111/devt/4.2023.53).

9. Zaitsev, Y., Krysovaty, I., Gavkalova, N., Sobko, O., Boichyk, V. (2024). Interaction of digitalization and corporate social responsibility in the context of sustainable development. *Econ. Aff.*, 69(Special Issue), 217–227. Available at: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1w.pdf>.

10. Buiak, L., Semenenko, Yu. (2024). Tsyfrova transformatsiia mizhnarodnoho marketynhu [Digital transformation of international marketing]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, 4, 177–185. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-24>.

11. Yeliseieva, L. (2019). Vplyv informatyzatsii ta tsyfrovizatsii ekonomiky na transformatsiiu sotsialnoho kapitalu [The impact of informatization and digitalization of the economy on the transformation of social capital]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7429>.

12. Karcheva, H., Ohorodnia, D., Openka, V. (2017). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky [Digital economy and its impact on the development of the national and international economy]. *Finansovyi prostir – Financial Space*, 3, 13–21 [in Ukrainian].

13. Krysovaty, A., Desiatniuk, O., Ptashchenko, O. (2023). Digital inclusion: financial and marketing aspects. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen – Journal of Strategic Economic Research*, 3, 93–102. DOI: [10.30857/2786-5398.2023.3.10](https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.3.10).

14. Ptashchenko, O., Kyrilenko, O., Kurtsev, O. (2024). Vplyv tsyfrovyykh transformatsii na rozvytok suchasnoho ekonomichnoho prostoru: liudskyi kapital, inkluziia, bezpeka [The impact of digital transformations on the development of the modern economic space: human capital, inclusion, security]. *Biznes Inform – Business Inform*, 7, 180–190. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-180-190>.

15. Ptashchenko, O., Reznikova, N., Ivashchenko, O. (2023). Mizhnarodni stratehichni aliansy v umovakh tsyfrovyykh transformatsii i rozvytku rynku danykh [International strategic alliances in the context of digital transformations and data market development]. *Yevropeiskyi naukovy zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii – European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations*, 2, 214–227. <https://doi.org/10.32750/2023-0218>.

16. Makedon, V., Ilchenko, N. (2021). Koniunktura svitovoho rynku IT-posluh v umovakh ekonomiky 4.0 [The situation of the global IT services market in the context of economy 4.0]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 1. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8525>.

17. Pantielleieva, N., Kolodii, S., Rebryk, M. (2019). Tsyfrova ekonomika yak kliuchovy trend rozvytku postindustrialnoho suspilstva [Digital economy as a key trend in the development of post-industrial society]. Kyiv: DVNZ “Universytet bankivskoi spravy” [in Ukrainian].

18. Panchenko, V., Reznikova, N., Ptashchenko, O., Ivashchenko, O. (2024). Tsyfrovi transformatsii mizhnarodnoho rynku pratsi v umovakh platformizatsii zainiatosti [Digital transformations of the international labor market in the context of employment platformization]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 2. Available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3063/3099>.

19. Pizhuk, O., Muraviov, V. (2020). Ekonomichni ta sotsialni naslidky tsyfrovizatsii natsionalnoho hospodarstva [Economic and social consequences of the digitalization of the national economy]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, 163. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/163-10>.

20. Filippov, V. (2020). Upravlinnia rozvytkom pidpriemnytstva za imperatyvamy staloho rozvytku v informatsiino-innovatsiinii ekonomitsi: systemno-intehrovanyi pidkhid [Managing entrepreneurship development according to the imperatives of sustainable development in the information and innovation economy: a system-integrated approach]. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG [in Ukrainian].